

καί κατά τὰ παράγωγά της διὰ νά φανῆ ἡ σημασιολογική της εξέλιξις καθὼς καί ἡ ὀνοματολογική της ἔκφορά. Διὰ τὴν λέξιν *rhyssionomie* ἀναγράφονται 33 διάφοροι τρόποι γραφῆς ἐμφανισθέντες κατὰ τὴν μέσῳ τῶν αἰώνων διαδρομὴν της εἰς τὰ λογοτεχνικά κείμενα.

Ἡ ἐξέτασις γίνεται μὲ μεγάλην ἐπιμέλειαν, μὲ συστηματικότητα ὑποδειγματικὴν καί εὐσυνειδησίαν καί διαφωτίζεται ἀπὸ πάσης ἀπόψεως τὸ ἐξεταζόμενον θέμα, στηρίζεται δὲ εἰς ἀρίστην βιβλιογραφίαν, εἰς ἀποδελτιώσιν ὑπερπεντακοσίων βιβλίων γαλλικῶν, ἰταλικῶν, ἰσπανικῶν καί πορτογαλικῶν ὄλων τῶν αἰώνων, καί εἰς τὰς μαρτυρίας ἑκατοντάδων ὄλων λεξικῶν τῆς γαλλικῆς γλώσσης γενικῶν, διαλεκτικῶν καί κατὰ συγγραφεῖς, ἐξελεγχομένων 45 092 μαρτυριῶν διὰ τὰ λέξεις ταύτας ἀντληθεισῶν ἐκ τῆς ἀναγνώσεως 3. 887. 427 στίχων. Εἰς τὴν μελέτην προσαρτᾶται καί χάριτες τῶν λεξικῶν *raoiois*, ἅτινα συνεβουλεύθη ὁ συγγραφεὺς.

Διὰ τῆς μελέτης ταύτης διεσαφηνίσθη μὲ ἀκρίβειαν ἡ ἀρχή, ἡ προέλευσις, ἡ ὀνοματολογική καί σημασιολογική κατὰ περιόδους ἀλλαγὴ καί ἡ ἀκριβὴς σημασία ἐκάστης τῶν λέξεων, δι' ὧν ἐκφράζεται ἡ γενικωτέρα ἔννοια πρόσωπον. Οὕτω αἱ λέξεις αὐταί, ἐξεταζόμεναι καί παραλλήλως πρὸς ἀλλήλας, λαμβάνουν τὴν ἀκριβῆ ἀπόχρωσιν τῆς ἔννοιας τῶν, ὡς αὕτη καθιερώθη ἀπὸ τὴν μακρὰν λογοτεχνικὴν χρῆσιν δεκάδων γενεῶν.

Διὰ τοιούτων ἐργασιῶν δύναται νά γίνῃ ἀποσαφήνισις τῶν συνωνύμων διαφορῶν ἔννοιῶν καί νά πλουτισθῆ μὲ καθαρότητα καί ἀκρίβειαν ἡ συλλογὴ τῶν λέξεων, τὰς ὁποίας ἐξηγένησε καί ἐπέβαλεν εἰς τὴν γλωσσικὴν χρῆσιν μακρὰ σειρὰ ἐκλεκτῶν συγγραφέων καί ποιητῶν ἐργασθέντων κατὰ τὴν διαδοχὴν τῶν αἰώνων. Ἀθελήτως συγκρίνων τις τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐργασίας ταύτης πρὸς τὰ ἐπ' ἑσχάτων εἰσαχθέντα παρ' ἡμῖν καινὰ ἐκπαιδευτικά καί γλωσσικά δαιμόνια ἀναγκάζεται νά κινήσῃ θλιβερῶς τὴν κεφαλήν. Ἴδου π. χ. πῶς διδάσκονται εἰς τοὺς μαθητὰς τῆς Α' τάξεως τοῦ γυμνασίου (ἔβδομον ἔτος φοιτήσεως) τὰ συνώνυμα τῆς ἔννοιας πρόσωπον : «πρόσωπο' μούρη, μούτρο, μουτσούνα, φάτσα». Δηλαδή οὐδὲν τῶν συνωνύμων τούτων ἔχει ποτὲ εὔρει θέσιν εἰς ἔργον πεζῶν καί ποιητικῶν καθ' ὄλους τοὺς 35 αἰῶνας τῆς λογοτεχνικῆς ζωῆς τῆς Ἑλλάδος, διότι εἶναι ὅλα τόσον ἀηδῆ καί ὕβριστικά, ὥστε μόνον εἰς χυδαίους καί ἀμορφώτους ἀνθρώπους τῆς κατωτάτης κοινωνικῆς ὑποστάθμης εἶναι δυνατόν νά ἀκουσθοῦν. Καί ἐν τούτοις τὰς χυδαιότητας αὐτὰς διατάσσονται νά διδάξουν οἱ Ἕλληνες διδάσκαλοι διὰ νά ἀναγεννηθῆ ἡ χώρα μας, ὡς διεκηρύχθη ὑπὸ τῶν ἀποφασισάντων τὰς καινοτροπίας ταύτας.

ΠΑΝ. Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ

* *

«ACTA CLASSICA», ἐτήσιον δελτίον τῆς Ἑταιρείας κλασσικῶν σπουδῶν τῆς Νοτίου Ἀφρικῆς, τόμοι I—V (1958—1962) Cape Town.

Ἡ Classical Association of South Africa ἰδρύθη ἐν Πραιτωρίᾳ τῷ 1956 μὲ σκοπὸν τὴν προώθησιν τῆς σπουδῆς, γνώσεως, ἐκτιμήσεως καί διδασκαλίας τῶν κλασσικῶν μαθημάτων ἐν τῇ Νοτίῳ Ἀφρικῇ διὰ τῆς σωματειακῆς συνενώσεως ὄλων τῶν καθηγητῶν τῶν κλασσικῶν σπουδῶν, πανεπιστημιακῶν καί γυμνασιακῶν. Ὡς μέσα ἐχρησιμοποίησεν ἡ Ἑταιρεία τὰ συνέδρια, τοπικά καί γενικά, καί τὴν ἔκδοσιν ἐτησίου περιοδικοῦ πρὸς δημοσίευσιν ὁμιλιῶν, πρακτικῶν τῶν συνεδρίων καί ἀρθρῶν ἐπιστημονικοῦ ἐνδιαφέροντος καί ἰδίᾳ σχετικῶν πρὸς τὴν σημασίαν τῶν κλασσικῶν σπουδῶν εἰς τε τὰ γυμνάσια καί τὰ πανεπιστήμια καί καταλλήλων διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς στάθμης τῆς

έπιστημονικής έρεύνης, του πολιτισμού και της εκπαιδύσεως έν Νοτίω 'Αφρική. Περαιτέρω ή 'Εταιρεία έθεσε καταστατικώς εις τὰ καθήκοντά της την άπό καιρού εις καιρόν έξέτασιν τών προσφορωτέρων τρόπων ένεργείας διά την έπίτευξιν τών έπιδιώξεών της.

"Αν κρίνη τις έκ τών έκθέσεων τών ένεργειών της 'Εταιρείας ταύτης, τών δημοσιευομένων εις τούς πέντε πρώτους έτησίους τόμους του Δελτίου της, άνεπτύχθη εκεί ζωηρά κίνησις εις συνέδρια και συνελεύσεις τών καθηγητών τών 'Ελληνικών και Λατινικών εις τὰ γυμνάσια της περιοχής και τών καθηγητών τών εκεί Πανεπιστημίων, ών ύπάρχει πλήρης έπάρκεια (University of Natal, Rhodes University έν Grahamstown, of South Africa έν Pretoria, of the Witwatersrand έν Johannesburg, of Cape Town, of Stellenbosch, University College of Rhodesia und Nyassaland, of the Orange Free State έν Bloemfontein). Εις τούς τόμους του Δελτίου δημοσιεύονται έξαιρέτα και συμπυκνωμένα έπιστημονικά άρθρα έπί φιλολογικών θεμάτων, κυρίως έπί της μορφής και του περιεχομένου τών συγγραμμάτων τών άρχαίων 'Ελλήνων και Λατίνων ποιητών και συγγραφέων. Διά τὰ δώσωμεν δείγμα πρόχειρον παραθέτομεν τὰ χωρία άτινα συζητούνται εις τὰ άρθρα του τόμου IV. Ταύτα άνήκουν εις τούς συγγραφείς, ών τὰ όνόματα παρατίθενται άλφαβητικώς : Αισχύλος, Ammianus Marcellinus, 'Απολλόδωρος, 'Αριστοτέλης, 'Ασκληπιάδης, 'Αθήναιος, Βεκκήρου 'Ανέκδοτα, Καΐσαρ, Κάτων, Κικέρων, Κόριννα, Cramer 'Ανέκδοτα (περιοριζόμεθα εις τὰ τρία πρώτα μόνον στοιχεία της άλφαβήτου). Εις τó δελτίον καταχωρίζονται και βιβλιοκρισίαι, αίτινες όμως κατά γενικήν άρχήν περιορίζονται εις βιβλία γραφέντα ύπό Νοτιοαφρικανών λογίων είτε γραφέντα μέν και ύπό μη Νοτιοαφρικανών, αλλά έκδοθέντα έν Νοτίω 'Αφρική. Αί ειδήσεις του περιοδικού γράφονται εις την έντόπιον γλώσσαν Afrikaans ('Ολλανδοαφρικανικήν) και συγχρόνως και εις την άγγλικήν, τὰ δε άρθρα και αί βιβλιοκρισίαι κυρίως μέν εις την άγγλικήν, αλλά και εις την έντόπιον Νοτιοαφρικανικήν μετά συνόψεως εις την άγγλικήν, εις την λατινικήν και την γαλλικήν. Μεταξύ τών συνεργατών της 'Εταιρείας παρατηρούνται και τρία έλληνικά όνόματα, τών κ. κ. δρ. Π. Α. Νικολαΐδου, Ν. Κ. Κονομή και Α. Λαγουροΐ.

Εις έποχήν, κατά την όποιαν ή τεχνοκρατική άντίληψις τείνει νά περιορίση τόν παιδευτικόν ρόλον τών άνθρωπιστικών σπουδών έν τῷ συγχρόνῳ κόσμῳ, τó μήνυμα που έρχεται άπό την 'Εταιρείαν τών κλασσικών σπουδών εις την Χώραν του 'Ακρωτηρίου της Καλής 'Ελπίδος είναι πράγματι έλπιδοφόρον.

ΠΑΝ. Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ

* *

STUDII CLASICE, Τόμος V (1963) **Δελτίον της Ρουμανικής 'Εταιρείας Κλασσικών Σπουδών**, έκδιδόμενον έτησίως ύπό της 'Ακαδημίας της Λαϊκής Δημοκρατίας της Ρουμανίας.

Αί περί την φιλολογίαν σπουδαί παρουσιάζουν μεγάλην άκμήν έν Ρουμανία, ώς έσχομεν την εύκαιρίαν νά διαπιστώσωμεν κατά την εκεί μετάβασιν ήμῶν πρό διετίας πρός συμμετοχήν εις τó διεθνές συνέδριον τών Βαλκανικών πολιτισμών τó συνελθόν εις Βουκουρέστιον.

Οί καθ' έκαστον κλάδοι της φιλολογικής έπιστήμης έχουν τόν έκπρόσωπον αυτών έν τῇ 'Ακαδημία, ό όποίος με τó έπιτελείόν του συντονίζει και κατευθύνει την δραστηριότητα όλων τών εις τόν κλάδον του ύπαγομένων ίδρυμάτων και ύπηρεσιών πάσης φύσεως. Ούτω εις κάθε τομέα επικρατεί ώργανωμένη συνεργασία και κατάλληλος χρησιμοποίησις τών ύπαρχουσών φιλολογικών δυνάμεων. Εις την περιοχήν τών